

BIJLAGE

Toelichting op doorwerking protocollen in RI&E en/of Arbocatalogi en de rol van de ISZW

Conform de geldende wettelijke verantwoordelijkheidsverdeling ten aanzien van de gezondheid en veiligheid van werknemers, is het primair aan werkgevers (in overleg met werknemers) na te gaan wat wenselijk en noodzakelijk is voor de concretisering van de algemene richtlijnen (van RIVM en Kabinet) om op een veilige en gezonde manier hun werkzaamheden weer te kunnen opstarten. Zowel private als publieke partijen maken daartoe (tijdelijke) protocollen.

De protocollen omvatten concrete maatregelen over invulling en concretisering van de regels zoals die zijn opgenomen in de noodverordeningen van de veiligheidsregio's en de dwingende adviezen van het RIVM om besmetting met COVID-19 te voorkomen.

In zoverre de protocollen betrekking hebben op de arbeidsomstandigheden, is de arbeidsomstandighedenwet leidend. Vooropstaat de veiligheid en gezondheid van werknemers, maar ook van derden (denk aan klanten, passanten, leveranciers) moet gewaarborgd zijn op grond van de arbeidsomstandighedenwet.

De arbeidsomstandighedenwet is een kaderwet. Dat betekent dat er geen concrete regels in staan maar algemene beginselen en richtlijnen over het arbeidsomstandighedenbeleid (arbobeleid) in bedrijven.

Het arbobeleid in een bedrijf of instelling staat of valt met een goede Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) door het bedrijf. Onderdeel van het inventariseren en evalueren is het opstellen van een aanpak om risico's te voorkomen, vermijden of de gevolgen te beperken. Zo ook het risico op besmetting met COVID-19. Alle bedrijven en instellingen met werknemers zijn RI&E-plichtig. Nederland kent circa 350 duizend bedrijven en instellingen waarvoor dat geldt.

Infectieziekten en de preventie van blootstelling van medewerkers waren voor maart 2020 in veel bedrijven, branches en sectoren niet een prominent onderdeel van de RI&E. Uiteraard wel in specifieke situaties, waar beroepsmatig gewerkt wordt met 'biologische agentia'. Dat kan gaan om laboratoria, ziekenhuizen, chemische bedrijven, landbouw etc. De ongekende maatregelen die op het vlak van de volksgezondheid door het corona virus nodig zijn gebleken, strekken zich uit tot iedereen die in Nederland aanwezig is. En ze betreffen ieders gedrag, of het zich nu thuis, in de openbare ruimte, of op het werk afspeelt.

Het risico dat COVID-19 meebrengt en de maatregelen en RIVM richtlijnen betekenen daarom dat ieder bedrijf in zijn RI&E het risico dient te onderkennen en een aanpak voor de bescherming van werknemers en derden dient te formuleren en dient uit te voeren. Individuele bedrijven en instellingen kunnen daarbij steunen op de ervaringen en voorbeelden van andere bedrijven en specifiek de volgende concrete initiatieven:

- Stichting van de arbeid. Bedrijven met maximaal 25 werknemers die gebruik maken van een RI&E-instrument dat is aangemeld bij de Stichting van de Arbeid zijn vrijgesteld van de toetsing van hun RI&E. Anders is namelijk toetsing door een arbodienst of arbodeskundige vereist. De vrijstelling van toetsing geldt uiteraard ook voor een op te nemen corona aanpak in een aangemeld RI&E instrument.
- Steunpunt RI&E. www.rie.nl. Bevat checklijsten, voorbeelden en branche RI&E's. Naar verwachting zal de komende tijd in steeds meer branche RI&E's het risico en de aanpak rond corona worden opgenomen.
- Arbocatalogi. In een arbocatalogus leggen werkgevers- en werknemersorganisaties gezamenlijk op sector- of brancheniveau vast met welke arbeidsrisico's de sector/branche te maken heeft en welke oplossingen kunnen worden toegepast om die risico's te voorkomen of te beperken. Een arbocatalogus geeft dus concrete invulling aan de doelvoorschriften waaraan bedrijven op grond van de arbowet moeten voldoen om veilig en gezond te werken. Arbocatalogi zijn niet verplicht.

Een arbocatalogus wordt ter toetsing voorgelegd aan de Inspectie SZW, overeenkomstig de beleidsregel arbocatalogi 2019. Met het oog op het toetsen van arbo catalogi hanteert de Inspectie SZW een verkorte procedure, zie www.inspectieszw.nl.

Bij voortzetting of hervatting van werkzaamheden dient bij het bedrijf of instelling te worden gewerkt overeenkomstig de RI&E, of die nu bestaat uit een alleen op bedrijfsniveau geformuleerde aanpak, of is gebaseerd op een in een RI&E of arbocatalogus op branche- of sectorniveau geformuleerde corona aanpak.